

KARKKILAN KAUPUNKI

VAPAA-AIKA-
LAUTAKUNNAN
TOIMINTAKERTOMUS
2019

1.1 Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunnan alaisen kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue on vastannut kaupunkilaisten liikunta- ja nuorisopalveluista sekä opisto-, kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluista. Kaikilla palvelualueen palveluilla on ollut erittäin merkittävä rooli kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin ja elinikäisen oppimisen edistämässä ja syrjäytymisen ehkäisyssä sekä lisäksi kulttuuriperinnön vaalimisessa.

Valtuustoon nähden sitova toimintakate vapaa-aikalautakunnassa on toteutunut ulkoisissa kuluissa 100 % ja sisäisissä kuluissa 110,4 %. Ulkoisten kulujen osalta on talouden toteutuma pysynyt raamissa. Sisäisten kulujen noin 10 % toimintakatteen ylitys koostuu kaupunkikehityksen toimialan vyöryttämistä vuokratilakustannuksista vapaa-aikatoimen hallinnon palvelualueella. Talousarvion tekovaiheessa taidekoulujen sisäisiä vuokrat ei ole siirretty järjestelmään vaan vasta toteutumisvaiheessa vuoden vaihteen jälkeen.

Talouden toteutuminen

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA						
	TP2018	TA2019	MTA2019	TP2019	Poik. % TP/MTA	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	432 494	409 300	409 300	446 565	109,1	37 265
Sisäiset toimintatuotot	11 383	2 950	2 950	9 090	308,1	6 140
Toimintakulut	-1 774 928	-1 674 959	-1 674 959	-1 735 113	103,6	-60 154
Sisäiset toimintakulut	-771 615	-851 759	-851 759	-946 297	111,1	-94 538
Toimintakate	-2 102 666	-2 114 468	-2 114 468	-2 225 756	105,3	-111 288
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-28 779	-28 900	-28 900	-28 172	97,5	728
Muut laskennalliset kustannukset	-219 381	-150 983	-150 983	-149 774	99,2	1 209
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 350 826	-2 294 351	-2 294 351	-2 403 702	104,8	-109 351

Talous

Talousarvioesitykseen varattuja määrärahoja on käytetty vapaa-aikalautakunnan toimialaan kuuluvien peruspalvelujen tuottamiseen. Toimintakulut koostuivat pääasiassa henkilöstön palkoista sekä kohdeavustuksista ja tilavuokrista. Osa perustoiminnankin rahoituksesta on saatu erillisavustuksina kansallisilta rahoittajilta, kuten esimerkiksi ministeriöistä. Toimintaan saadut avustukset sekä valtionosuudet ovat kattaneet ison osan toimialan toiminnoista.

Vuonna 2019 toimintatuotoilla (tuet, avustukset, myynti- ja maksutuotot, muut tuotot) katettiin Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen kaikista kuluista 30 % ja suoraan yksiköitten (työväenopisto, museo, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut) toimintaan kohdennettuja valtionosuuksia saatiin lisäksi niin, että noin 58 % kuluista katettiin näillä tiedossa olevilla tuloilla. Lisäksi kaupunki on saanut valtionosuuksia kirjastopalvelujen, yleisen kulttuuritoimen ja taiteen perusopetuksen palvelujen tuottamiseen.

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut on tuotettu Karkkilassa pienin resurssein. Esimerkiksi kirjasto on tuottanut palvelunsa 10 euroa halvemmalla asukasta kohti kuin keskimäärin koko maa ja Uusimaa.

Yhdistysten toimintaan kohdistetut avustusrahat on keskitetty vapaa-aikalautakunnan hallinnon kustannuspaikkaan. Yhdistykset ovat hakeneet ja saaneet kohdeavustuksia erikseen määriteltyihin kohteisiin. Lisäksi Karkkilan kaupunki on tukenut kannatusyhdistysten ylläpitämiä Karkkilan kuvataidekoulua, Karkkilan musiikkikoulua ja Luoteis-Uusimaan Tanssiopisto Vinhaa (ks. taulukko s.6). Koulut ovat antaneet taiteen perusopetuksesta säädetyn lain edellyttämää, kunnan vahvistaman opetussuunnitelman mukaista taideopetusta lapsille ja nuorille. Avustussäännöt on päivitetty syksyllä 2019. Lisäksi taidekoulujen kanssa on laadittu kumppanuussopimukset kesällä 2019. Taidekoulujen toiminta-avustukset ovat olleet vapaa-aikatoimen hallinnon kustannuspaikalla ulkoisena kuluna ja vuokra-avustukset sisäisenä kuluna (ylityksenä vuonna 2019).

Elämyspolkuhanke aloitettiin vuonna 2017 kirjaston saaman avustuksen turvin. Elämyspolkutoiminnasta on tehty vapaa-aikatoimen alaista pysyvää toimintaa. Elämyspolku on ollut tärkeä väline koulujen, päiväkotien ja vapaa-aikatoimen eri yksiköiden yhteistyön koordinoinnissa ja sen avulla on voitu turvata kaupungin asukkailla runsas tapahtumatarjonta ja lakisääteisten palvelujen toteutuminen.

Toimintaympäristö

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueella on tehty aktiivista yhteistyötä niin kaupungin omien toimijoiden kuin yhdistysten, järjestöjen sekä mm. naapurikuntien ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Suurimmat kehittämistarpeet ovat olleet perustoiminnan laadun ja riittävyys turvaamisessa ja siinä, että palvelutoiminnassa kyetään huomioimaan nyky-yhteiskunnan vaatimukset. Myös henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen ovat olleet keskiössä, koska henkilöstö toimii palvelujen tuottajina ja ovat olleet kaupungin imagon rakentajia. Palvelutuotannossa onnistumisen edellytyksenä on ollut osaava, riittävä ja hyvinvoiva henkilöstö sekä asianmukaiset tilat ja välineet.

Vapaa-aikalautakunnan päättämän vapaa-aikatoimen tilojen käytön suunnitelman pohjalta eteneminen ja aikatauluttaminen viranhaltijatyönä akuuttien tilojen tarpeiden osalta ei edennyt, koska tämä työ oli suunniteltu tehtävän vuoden aikana perustettavan palveluverkkosuunnitelman yhteydessä (KH 27.5.2019 § 129). Palveluverkkotyöryhmä ei aloittanut suunnitelman tekoa vuoden 2019 aikana.

Vapaa-aikalautakunnan hallinto

Vapaa-aikatoimen hallinto						
	TP2018	TA2019	MTA2019	TP2019	Poik. % TP/MTA	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0	0
Sisäiset toimintatuotot		0	0			0
Toimintakulut	-212 872	-121 225	-121 225	-119 481	98,6	1 744
Sisäiset toimintakulut	-10 873	-10 326	-10 326	-124 569	1206,4	-114 243
Toimintakate	-223 746	-131 551	-131 551	-244 051	185,5	-112 500
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-803			-1 605		-1 605
Muut laskennalliset kustannukset	-2 759	55 451	55 451	42 713	77,0	-12 738
Tehtävän kokonaiskustannukset	-227 307	-76 100	-76 100	-202 943	266,7	-126 843

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue						
	TP2018	TA2019	MTA2019	TP2019	Poik. % TP/MTA	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	432 494	409 300	409 300	446 565	109,1	37 265
Sisäiset toimintatuotot	11 383	2 950	2 950	9 090	308,1	6 140
Toimintakulut	-1 562 056	-1 553 734	-1 553 734	-1 615 632	104,0	-61 898
Sisäiset toimintakulut	-760 742	-841 433	-841 433	-821 728	97,7	19 705
Toimintakate	-1 878 921	-1 982 917	-1 982 917	-1 981 705	99,9	1 212
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-27 976	-28 900	-28 900	-26 567	91,9	2 333
Muut laskennalliset kustannukset	-216 622	-206 434	-206 434	-192 488	93,2	13 946
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 123 519	-2 218 251	-2 218 251	-2 200 760	99,2	17 491

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilassa on omaleimaista ja laajaa kulttuuritarjontaa (KS, Vapla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	-Vahvalla tapahtumatarjonnalla vahvistetaan kansainvälisyyttä, yhteisöllisyyttä, viihtyisyyttä ja elinvoimaa - Vahvistetaan kirjaston itsepalvelukonseptia. - Vahvistetaan eri-ikäisille suunnattua elämyspolkua
Toteutuma	<i>Karkkilalaista osaamista ja omaleimaista on hyödynnetty työväenopiston opinto-ohjelmassa. Omatoimikirjaston käyttömäärä on pysynyt vakaana. Kirjaston itsepalvelukonseptin vahvistaminen: omatoimiaukioloaikojen laajennus marraskuun alusta alkaen + 6 tuntia viikossa. Kulttuuripalvelut on tukenut järjestäjiä mm. Karkkilasalin kohtuullisilla käyttömaksuilla, viikoittain koostetuilla tapahtumatiedoiteilla sekä yksittäisissä tapahtumissa kansajärjestäjänä toimimalla. Kulttuuripalvelut oli mukana koordinoimassa kaupunkilaisten yhteiskäytössä olevaa järjestötilaa. Elämyspolun määrärahaa on kohdennettu kaikille kaupunkilaisille avoimiin ilmaistapahtumiin. Kirjasto on ollut monenlaisten tapahtumien ja luentojen esityspaikkana. Tapahtumia kirjastossa pidettiin yli 80 ja lisäksi 13 näyttelyä kirjastogalleriassa.</i>
Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu
Arviointikriteeri/mittari	- Kaupungin omien tapahtumien osallistujamäärät - Tapahtumamarkkinoinnin ja -viestinnän tehostaminen, yhteistyö tapahtumajärjestäjien kanssa - Elämyspolun kävijämäärät
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkila järjestää ja tuottaa vapaa-ajan palvelut asukas- ja asiakaslähtöisesti sekä kustannustehokkaasti (KS, Vapla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Parannetaan ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuutta Tuetaan erityisesti nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuutta
Toteutuma	<i>Elämyspolulla on tarjottu ilmaisia kulttuuri- ja vapaa-ajan tapahtumia kohdenetusti eri-ikäisille kaupunkilaisille. Osa elämyspolun tapahtumista on ollut</i>

	<p><i>kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueiden yksiköiden perustoimintanaan järjestämää.</i> <i>Kaikukortteja on jaettu sote-toimijoiden kautta 166 kpl ja korttia käytetty 112 kertaa.</i> <i>Palautejärjestelmää on kehitetty jatkuvaksi ja palautekanavia on useita erilaisia.</i> <i>Harrastemessujen tilalla on järjestetty Karkkipäivät, joihin osallistuttiin omalla osastolla.</i> <i>Selvä juttu –työryhmä nimettiin Karkkilan kaupungin ehkäisevän päihdetyön työryhmäksi. Työryhmä on moniammatillinen.</i> <i>Ohjaamotoiminta toimi etsivän nuorisotyöntiloissa parittomien viikkojen torstaisin.</i></p>
Toteutuu/ei toteudu	<i>Toteutuu</i>
Arviointikriteeri/mittari	Elämyspolun ja harrastemessujen kävijämäärä Kaikukortin käyttäjämäärä, Selvä juttu –työryhmän toiminnan aktivoiminen Ohjaamotoiminta tavoittaa syrjäytymisuhan alla olevat nuoret lasten ja nuorten hyvinvointiryhmän toimenpiteet
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään (KS, Vapla) / Ikäihmiset pärjäävät itsenäisesti mahdollisimman pitkään
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	palvelunohjaus ja neuvonta vertaisohjaajatoiminta harrastus- ja yhdistystoiminnan tukeminen
Toteutuma	<i>Työväenopisto on kehittänyt kulttuurikaveritoimintaa, tehnyt yhteistyötä liikuntatoimen vertaisohjaajakoulutuksen ja kirjaston nettiopastajien koulutuksen kanssa.</i> <i>Avustukset pysyivät viime vuoden tasolla</i> <i>Kriittinen tarkastelu saavutettavuuden näkökulmasta</i> <i>Kulttuuripalvelut on koordinoitunut Resurssipankki-hankkeen rahoittamana käynnistyneen järjestötilan toimintaa.</i> <i>Liikuntapalveluiden vertaisohjaaja toiminnassa oli mukana yhteensä 29 vertaisohjaaja. Seniorikuntosalilla kävi vertaisohjaaja vetoisissa ryhmissä yli 200 seniori-ikäistä liikkujaa viikoittain.</i>
Toteutuu/ei toteudu	<i>Toteutuu</i>
Arviointikriteeri/mittari	avustusten määrä (vähintään nykytasolla)
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään (KS, Vapla) / Hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Kaikukortin tavoitteena on hyvinvoinnin lisääminen, osallisuuden edistäminen ja osallistumisen helpottaminen. Kaikukortilla luodaan tasavertaisuutta Karkkilan kulttuurielämään
Toteutuma	<i>Kaikukorttia on jaettu 166 kpl ja käytetty tilastoidusti 112 kertaa. Verkosto on laajentunut kolmella uudella kulttuuritoimijalla. Lisäksi on kannustettu vierailuvia kulttuurituottajia liittämään yksittäisiä tapahtumia osaksi verkostoa. Käyttäjäpalaute on ollut positiivista.</i>
Toteutuu/ei toteudu	<i>Toteutuu</i>

Arviointikriteeri/mittari	kaikukorttitoiminnan vakiinnuttaminen ja laajentaminen paikallisesti Kaikukorttia käyttäneiden henkilöiden määrä
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Osallisuus
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkila sitoutuu ja sitouttaa palveluiden kehittämiseen (KS, Vapla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	yhteistyö kolmannen sektorin kanssa (Vapla)
Toteutuma	<i>Omaehtoista harrastus- ja yhdistystoimintaa on tukenut Resurssipankki-hankkeen rahoittama järjestötila, jonka koordinoinnissa kulttuuripalvelut on ollut mukana. Kuntalaisille on luotu mahdollisuuksia vapaaseen kokoontumiseen sekä kolmannen ja neljännen sektorin toiminnan kehittämiseen. Palvelualueella on sitouduttu tekemään yhteistyötä paikkakunnan yhdistysten kanssa. Kulttuuripalveluiden tavoite Nyhkälän koulun iltakäytön edistämisestä jäi toteutumatta. Myös tavoite kaupungin oman järjestötilan (Vuoristokoti) käytön edistäminen jäi toteutumatta.</i>
Toteutuu/ei toteudu	<i>toteutuu osittain</i>
Arviointikriteeri/mittari	järjestöyhteistyön jatkaminen
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Lautakuntaan nähden toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Osallisuus
Strateginen tavoite	Karkkila sitoutuu ja sitouttaa palveluiden kehittämiseen (KS, Vapla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Laaditaan Suomen valimomuseon perusnäyttelyn uudistuksen suunnitelma ja toteutus
Toteutuma	<i>Valimomuseon perusnäyttely on lähes valmis</i>
Toteutuu/ei toteudu	<i>Toteutuu</i>
Arviointikriteeri/mittari	suunnitelma valmis
Vastuhenkilö	museonjohtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Strateginen tavoite	Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään (KS, Vapla) / Hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Vapaa-aikatoimen tilavuokrien ajantasaistaminen ja avustusperiaatteiden päivittäminen
Toteutuma	<i>Vapaa-aikatoimen tilavuokrien hinnaston päivittäminen on aloitettu. Karkkilasalin käyttömaksu vuodelle 2020 vahvistettu. Uudet kohdeavustussäännöt on hyväksytty vapaa-aikalautakunnassa</i>
Toteutuu/ei toteudu	<i>Toteutuu osittain</i>
Arviointikriteeri/mittari	Ajantasaiset tilavuokrat ja päivitetty avustusperiaatteet valmiit
Vastuhenkilö	nuoriso- ja liikuntasihtööri

Päämäärä	Hyvinvointi
Strateginen tavoite	Tiloja käytetään monipuolisesti

Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Ruukinpajan tilakysymyksen ratkaiseminen
Toteutuma	Ruukinpajalle ei ole löydetty korvaavia tiloja.
Toteutuu/ei toteudu	<i>Ei toteudu</i>
Arviointikriteeri/mittari	Ruukin pajalla on toimivat tilat
Vastuuhenkilö	nuoriso- ja liikuntasiihteeri

1.1.1 Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue

- Harrastemessuja ei järjestetty vuoden 2019 aikana, koska kaupunki järjesti Karkkipäivät, mihin yksiköt osallistuivat.
- Mainosvideota palvelualueen palveluista ei toteutettu
- Elämyspolun toiminta vakiinnutettiin pysyväksi toiminnaksi
- Kaikukorttitoiminta on vakiintunutta
- Kaksi yksiköiden yhteisesti palkkaamaa osa-aikaista siistijää työskentelivät työväenopistossa, nuorisotalolla, koulujen liikuntasaleissa ja Karkkilasalissa. Siistijöiden palkkoihin saatiin palkkatukea.

Seuraavassa taulukossa on palvelualueen tunnuslukuja ja toteutumia

Mittari	TP2017	TP2018	TA2019	TP2019
Nuorisopalvelut				
- nuortenillat (x/kk)	276	197	320	117
- leiritoimintaan osallistuneiden määrä	82	96	100	65
- Kerhot (vuosi)	-	98 (0,5 v)	200	1586(* 77)
- Mopotalli (vuosi)	-	191	100	
(*Mukavaa harrastaa –hankkeen avulla toteutui 5 eri kerhoa				
Etsivä nuorisotyö				
- nuoria yhteensä,	88	78	85	93
<i>joista uusia</i>	37	-	17	-
- päättyneet asiakkuudet	26	31	20	14
Ruukinpaja				
Nuoria työpajalla yhteensä,		46		51
joista starttipajalla		6 (0,5v)		15
Sopimukset:				
- työkokeilu	24	23	20	27
- kuntouttava työtoiminta	23	10	18	15
- palkkatuki	11	11	10	11
- muut (esim. koulutussopimus)	-	9		6
Liikuntapalvelu				
- Liikunnanohjauksen kävijämäärät vuodessa (ryhmäliikunta/ yksilöoh- jaus)	4 218	4 012	4 300	3755
- Vertaisohjaajaryhmien kävijämää- rät	-	6739	6 100	7630
- Tapahtumien kävijämäärät /tapah- tumien määrä (Harrastemessut joka toinen vuosi)	1 893 / 16	799 / 14	1 900 / 17	1676/16
Avustukset taidekouluille (koko/toim.-avust)	159 000	159 000	58 000	58 000

- Musiikkikoulu	63 169/46 900	39 140(*)	45 000	45 000
- Kuvataidekoulu	51 438/8 800	8 800	9 000	9 000
- Tanssiopisto Vinha	27 070/3 500	3 500	4 000	4 000
yhteisöille ja järjestöille	17 000	17 000	17 100	17 100
- liikunta	8 260	10 000	9 000	6 720
- nuoris	2 900	3 000	5 000	2 662
- muu yhdistystoiminta	4 740	3 000	2 000	3 445
- alle 200 € avustukset	1 100	1 000	1 100	(kulttuuri)
(* 7000 € maksettu ed. vuoden vuokratästä, TP2018 alkaen toim.avust.)				
Kirjasto				
- fyysiset käynnit per as.	6,1	6,08	6,3	5,96
- lainat per asukas	14,1	13,93	14,4	14,6
- tapahtumiin osallistuneet	782	1 093	800	783
- aineistokulut per as./ €*				
*koko maa, 2017 6,7 €/asukas	5,7	6,16	6,3	6,08
Kulttuuripalvelut				
Karkkilasali (illat ja viikonloput)				
- varauksia lkm / v,	-	-	-	122
- joista yleisötapahtumia	-	62	-	60
- kävijämäärä / v,	-	-	-	10500
- joista yleisötapahtumissa	-	-	-	8850
- myyntitulot e / v	-	3430	4000	5428
Kaikukorttien määrä / v	-	138	-	166
Kaikukortin käyttökerrat / v	-	92	-	112
Elämyspolun tapahtumat lkm / v	-	100	-	165
Elämyspolun kävijät / v	-	2400	-	5581
Museo				
- kävijämäärä/v	7 572	8 578	6 800	8 891
- opastetut kierrokset/v	236	202	180	180
- vaihtuvat näyttelyt/v	27	20	20	15
Työväenopisto				
- opetus (h) / kalenterivuosi	5437	5326	5 400	5437
- opiskelijat / kalenterivuosi	1762	1576	1500	1520
- kurssilaiset / lukuvuosi	1814	2265	2 400	1879
- kurssit / lukuvuosi	147	149	150	141
(huom. lukuvuosi vielä kesken)				

Keväällä 2019 vastattiin valtakunnalliseen TEA-viisarikyselyyn. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on kerännyt tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä (TEA). Viime keväänä vuorossa oli kulttuuritoiminta ensimmäistä kertaa. Kyselyn tuloksiin voi tutustua verkkopalvelussa www.teaviisari.fi.

Työväenopisto

Karkkilassa toimiva vapaan sivistystyön periaatteiden mukainen työväenopisto on ollut kaikille avoin oppilaitos. Opisto on sekä valmentanut että tukenut ihmisiä ja yhteisöjä oppimaan ja siten selviytymään jatkuvasti muuttuvassa maailmassa. Työväenopiston palvelut ovat olleet laadukkaita, edullisia sekä helposti saatavilla,

ja ne on pyritty toteuttamaan asukkaiden toiveiden mukaan. Palveluiden tulevaisuuden turvaamiseksi on tehty kestävä yhteistyötä monipuolisesti kaupungin eri toimijoiden kanssa.

Työväenopiston merkitys syrjäytymisen ehkäisyssä sekä toimintakyvyn ylläpitämisessä on ollut merkittävä. Toimintaa on suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä alueen yhdistysten ja yritysten sekä kaupungin yksiköiden kanssa. Työväenopisto on ollut myös mukana sekä Kaikukortin että elämyspolun toiminnassa.

Vuoden 2019 aikana työväenopistossa tutkittiin ja suunniteltiin tilojen käyttöä omalta osaltaan siinä määrin kuin se oli mahdollista. Tilojen tarkastelun tavoitteena on ollut kehittää opistotalon toimintaa edelleen ja tutkia eri vaihtoehtoja tilojen päivittämiseksi työväenopiston opiskelijakunnan tarpeita vastaavaksi sekä yhdenvertaisuuden periaatetta palvelevaksi. Lisäksi työväenopisto on toiminut ja toimii jatkossakin koulujen tiloissa sekä muutamissa muissa opetustiloissa.

Työväenopiston tiedotusta tarkennettiin ja kehitettiin vuoden 2019 aikana. Kaupungin viestintäohjeen pohjalta oppilaitokselle laadittiin oma viestintäsuunnitelma, jossa huomioitiin oppilaitoksen tarpeet ja resurssit. Opistossa alkoi myös Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama viestintähanke, jonka myötä etenkin keskityttiin etenkin sosiaalisen median viestintämahdollisuuksiin.

Kirjastopalvelut

Kirjasto Suomessa on lakisääteinen sivistyksellinen peruspalvelu, joka on tukenut kansalaisten elinikäistä oppimista, sananvapautta, demokratiaa ja hyvinvointia. Kirjasto on tuottanut alueensa asukkaille laadukasta tieto- ja kokoelmapalvelua sekä tarjonnut alueen asukkaille tilat, laitteet ja palvelut sekä vapaan pääsyn tietoverkkoon, joita hyödyntäen kansalainen on voinut toimia täysipainoisesti tietoyhteiskunnan ja kansalaisyhteiskunnan toimijana.

Kirjastolla on ollut merkittävä rooli syrjäytymisen ehkäisemisessä ja maahanmuuttajien kotouttamisessa matalan kynnyksen palvelupaikkana, jonka tarjoamat palvelut ovat olleet maksuttomia ja olleet avoinna. Elämyspolkutoiminnan kautta kirjasto on tarjonnut elämyksiä ja opastusta eri-ikäisille asiakkailleen: nettiopastukset, satutunnit, kirjastonkäytön opetus, novellikoukuillat, kirjailijavieraat kirjastoseikkailut jne. Kotipalvelua on kokeiltu vuonna 2019, mutta nykyisellä henkilöstömäärällä toiminnan vakiinnuttaminen on vaikeaa. Kulttuurikaverien käyttämistä apuna kotipalvelutoiminnassa on selvitetty.

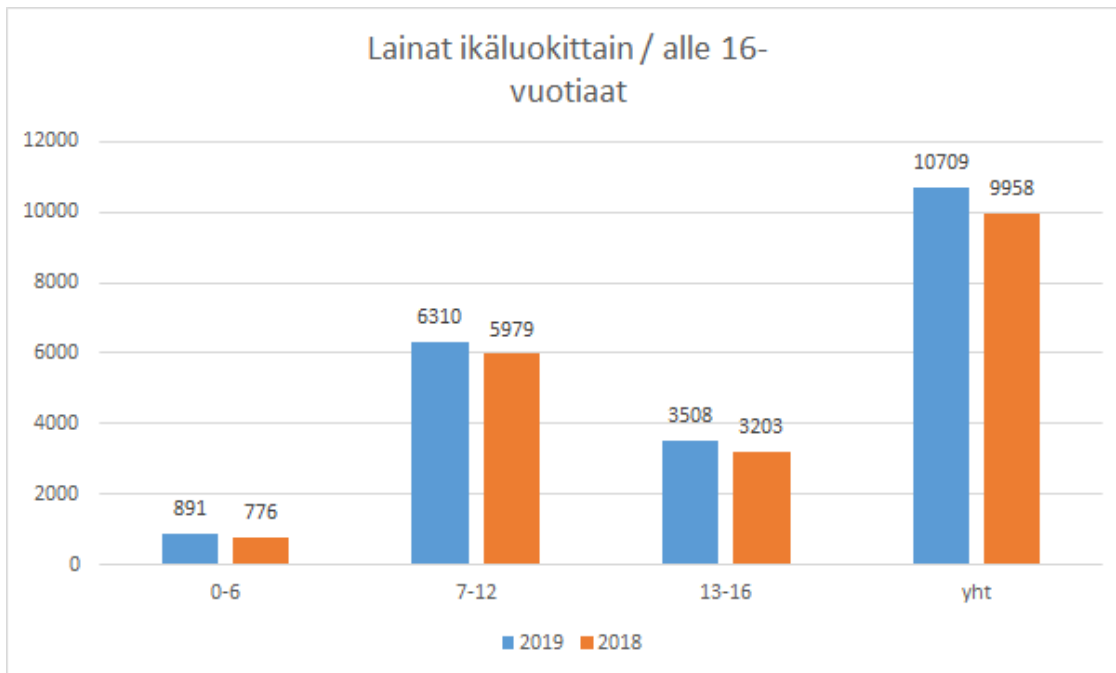
Kirjastoilta on edellytetty myös aktiivisuutta kansalaisten opastamisessa tietoyhteiskuntapalvelujen käyttäjinä. Tätä on toteutettu mm. digiopastuksissa. Karkkilan kirjastossa on jo usean vuoden ajan toteutettu digiopastusta vertaisohjaajavoimin, lisäksi henkilökunta on opastanut asiakaspalvelussa kuntalaisia kirjaston laitteiden ja palvelujen käyttöön.

Karkkilan kirjastossa omatoimiaika on täydentänyt palveluaikoja niin, että asiakkailta on ollut mahdollisuus käyttää kirjastoa myös varhain aamulla, iltaisin asiakaspalveluajan päätyttyä ja viikonloppuisin. Vuonna 2019 omatoimiaikaa laajennettiin viikonloppuisin kello 18 saakka. Omatoimikirjastossa on ollut keskimäärin 800 sisäänkirjautumista kuukaudessa. Kirjaston aineistotarjonta on pidetty monipuolisena ja ajantasaisena ja Lukki-kirjastojen yhteiset kokoelmapalvelut ovat täydentäneet oman kirjaston valikoimaa. Vuoden 2019 alusta kirjastoaineistokuljetuksia lisättiin viiteen päivään viikossa, kun aiemmin kuljetukset toteutuivat kahdena päivänä viikossa.

Karkkilan kirjasto on toiminut kiinteässä yhteistyössä mm. muiden Lukki-kirjastojen, Karkkilan kaupungin sisäisten toimijoiden ja Karkkilan kaupungin eri yhdistysten kanssa ja on tarjonnut tiloja yhteistyökumppaneiden ja etätyöntekijöiden käyttöön. Koulujen ja päiväkotien kanssa yhteistyö on ollut tiivistä. Aktiivinen lasten ja nuorten kirjastotyön kehittäminen on tuottanut tulosta ja lasten

ja nuorten aineiston lainausmäärät ovatkin kääntyneet kasvuun. Vuonna 2019 lastenkirjoja lainattiin noin 10 % enemmän kuin vuonna 2018.

Kirjasto on markkinoinut palveluita ja tapahtumia aktiivisesti Facebookissa, Instagramissa, kaupungin kotisivuilla ja Lukki-kirjastojen yhteisessä verkkopalvelussa lukki.finna.fi. Kirjastolla on sähköinen ilmoitustaulu sekä kirjastossa että kaupungilla.

E-aineistojen tarjonta laajeni vuonna 2019, kun käyttöön otettiin uusi e-kirjapalvelu Biblio, kurssialusta Rockway ja ulkomaisia harrastelehtiä tarjoava Press Reader –palvelu. E-aineistoja markkinoitiin Lukki-kirjastojen yhteisessä hankkeessa.

Verkkomaksamisen käyttöönottoa suunniteltiin yhdessä Lukki-kirjastojen kanssa vuodelle 2019, mutta Suomi.fi -verkkomaksujen käyttöönotto on viivästyttänyt hanketta. Vuonna 2020 jatketaan käyttöönoton suunnittelua.

Museopalvelut

Karkkilan ruukkimuseo Senka on ruukki- ja valimohistorian erikoismuseo. Högforsin ruukin alueella sijaitsevat näyttelykohteet ovat esitelleet ruukkilaisten työtä sulan metallin äärellä ja arkielämää kotoisissa askareissa. Karkkilan ruukkimuseo on toteuttanut valimoalan tallennus-, tutkimus-, näyttely- ja julkaisutoimintaa. Museon toiminta-alueena on Karkkilan kaupunki, mutta museo on tallentanut paikallishistorian lisäksi laajemmin suomalaisen valimoteollisuuden historiaa ja nykypäivää. Museo on säilyttänyt ja hoitanut hallussaan olevia kokoelmia yleisesti hyväksytyjen museaalisten periaatteiden mukaisesti. Museon kokoelmiin kuuluu noin 12 000 esinettä ja yli 130 000 valokuvaa.

Karkkilan ruukkimuseo kuuluu lakisääteistä valtiosuutta saavien museoiden joukkoon. Museo on suunniteltu ja toteuttanut näyttelyitä ja julkaisuja yhteistyössä muiden museoiden ja tahojen kanssa. Museo on osallistunut myös vapaaehtoistyön kehittämiseen paikallisten yhdistysten kanssa.

Karkkilan ruukkimuseon kohteissa, Suomen Valimomuseossa, Galleria Bremerissä, Högforsin masuunissa ja Työläismuseossa vieraili vuonna 2019 yhteensä 8891 kävijää. Kokonaiskävijämäärään on laskettu näyttelyvieraiden lisäksi myös museon tiloissa ja museoalueella järjestetyissä tilaisuuksissa, kuten konserteissa ja teatteriesityksissä, käyneet.

Museo oli mukana Museoviraston johtamassa tallennus- ja kokoelmatyössä (TAKO), jonka tarkoituksena on nykyajan dokumentointi museoiden yhteistyönä valtakunnallisesti. Karkkilan ruukkimuseo teki myös kokoomapolitiikkaan liittyvää yhteistyötä Länsi-Uudenmaan maakuntamuseon alueeseen kuuluvien ammatillisten museoiden kanssa.

Vuonna 2019 Ruukkimuseon kohteissa järjestettiin Karkkilan Rautapäivien, Pruukkipäivän ja Historian yön tapahtumia sekä Karkkilaan historiaan liittyviä luentoja ja opastettuja kävelyretkiä. Museo järjesti lisäksi Karkkila tutuksi -kierroksia yhteistyössä Karkkilan työväenopiston kanssa. Galleria Bremerissä järjestettiin neljä vaihtuvaa näyttelyä. Museo järjesti vuoden 2019 aikana myös 11 pienoisnäyttelyä museon omissa ja Karkkilan kirjaston tiloissa.

Vuonna 2018 aloitettua Suomen Valimomuseon perusnäyttelyn uudistusta jatkettiin vuonna 2019 mm. näyttelytekniikan ja valaistuksen osalta, kooste investoinneista vuosina 2019 - 2020 on esitetty investointiosassa olevassa taulukossa. Perusnäyttelyn uudistuksen toteutukseen haettiin lisäksi määrärahoja Suomen Kulttuurirahaston Museovisio-hankerahoituksesta, muttei saatu. Vuonna 2019 aloitettiin Högforsin ruukin juhluvuoden tapahtumien suunnittelutyö, sillä ruukki täyttää 200 vuotta vuonna 2020. Museo osallistui myös Karkkilan kulttuurimatkailun kehittämistyöhön ja toteutukseen.

Karkkilan ruukkimuseo on ollut vuonna 2019 mukana Museoviraston vetämässä tallennus- ja kokoelmatyössä (TAKO), jonka tarkoituksena on nykyajan dokumentointi museoiden yhteistyönä.

Kulttuuripalvelut

Karkkilan kaupungin kulttuuripalvelut on luonut edellytyksiä kulttuurin monipuoliselle kokemiselle ja tekemiselle Karkkilassa. Kulttuuripalvelut on tukenut kaupunkilaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa mm. yhdistyksille vuosittain myönnettävillä avustuksilla ja avustamalla tapahtumajärjestelyissä sekä -viestinnässä eri järjestäjätahoja.

Kulttuuripalvelut oli mukana käynnistämässä Resurssipankki-hankkeen rahoittamaa järjestötila Kansankulmaa, joka aloitti toimintansa syksyllä 2019. Järjestötila tarjoaa kaivattuja kokoontumisen ja toiminnan mahdollisuuksia kaikille kaupunkilaisille, erityisesti kolmannelle sektorille.

Kulttuuripalvelut hallinnoi Karkkilasalin ilta- ja viikonloppukäyttöä. Salin toimintaa kehitettiin vuoden 2019 aikana tilastointia ja laskutuskäytäntöjä yhdenmukaistamalla. Lisäksi näyttämövalojen ohjaus digitalisoitiin vanhan valopöydän uusimisen yhteydessä. Karkkilasalin käyttöaste iltakäytön osalta oli 33 %, josta avoimia yleisötapahtumia noin puolet. Vuonna 2019 ilta- ja viikonloppukäyttäjiä on ollut 10 500, joista 8500 yleisötapahtumissa. Tapahtuma- ja konserttikäyttö on ollut paikkakunnan kokoon nähden vilkasta.

Vuonna 2017 käynnistynyt elämyspolku on koonnut yhteen koko kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen toimintoja. Elämyspolun 165 tapahtumaa ovat olleet osallistujille ilmaisia ja ohjelmaa on kohdennettu kaikille kaupunkilaisille lapsia ja nuoria painottaen. Tapahtumat ovat tavoittaneet ainakin 5500 kävijää.

Vuonna 2018 kulttuuripalveluissa kokeiluun otettu Kaikukortti on saatu vakiinnutettua osaksi pysyväistöimintaa. Verkostossa mukana olevien kulttuurikohteiden määrä on vuoden 2019 aikana kasvanut kolmella. Lisäksi käynnistettiin neuvottelut verkoston laajentamiseksi uusien sote-toimijoiden osalta. Kaikukortti on

tarkoitettu tiukassa taloudellisessa tilanteessa oleville henkilöille ja sen jakelusta vastaavat Kaikukortti-verkostossa mukana ovat olleet sosiaali- ja terveystalouden toimijat. Kortilla on voinut hankkia maksuttomia pääsylippuja kulttuuritapahtumiin sekä osallistua työväenopiston kursseille.

Keväällä 2019 vastattiin valtakunnalliseen TEA-viisarikyselyyn ensimmäistä kertaa kulttuuritoiminnan osalta. Karkkilassa ollaan koko maan tasoon nähden sitoutuneita hyvinvointia tuottavan kulttuuritoiminnan kehittämiseen ja toteuttamiseen. Kulttuurin asema kunnassa ohjelma- ja strategiatasolla sekä yhteistyöverkostojen toiminnan kautta mitattuna on ollut verrattain korkea. Koko maan keskitasosta Karkkila on jäljessä mm. kunnan voimavarojen sekä kulttuuritoiminnan hyvinvointivaikutusten seurannan ja tarveanalyysin toteuttamisen osalta. Lisätiedot tuloksista: www.teaviisari.fi.

Nuorisopalvelut ja nuorten työpajatoiminta

Lakisääteinen nuorisotyö on tukenut nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistänyt nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantanut nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyö- ja politiikka kuuluu kunnan tehtäviin. Näihin tehtäviin on kuulunut nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen ja kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta.

Perusnuorisotyön kohderyhminä ovat 7-17 vuotiaat lapset ja nuoret. Alakouluikäisille järjestettiin kerhotoimintaa, avointa iltapäivää kerran viikossa sekä koulujen loma-aikaan päiväleiritoimintaa. 13-17 vuotiaille järjestettiin mopotallitoimintaa kerran viikossa sekä nuorten avointa tilatoimintaa kolmena iltana viikossa. Kerho-, lasten päiväleiri- ja mopotallitoimintaan nuorisopalvelut sai valtionavustusta.

Nuorisotilan kävijämäärät tippuivat edelliseltä vuodelta jonkun verran. Nuorisotila kuitenkin on otettu vastaan hyvin ja ne nuoret, jotka tilalla käyvät tulevat viettämään sinne aikaa.

Vuoden 2019 aikana kerhotoiminta on saatu aktiiviseksi. Kerhot ovat olleet maksuttomia ja ne on aikataulutettu iltapäiviin, jolloin lapset ja nuoret voivat osallistua niihin vanhempien ollessa töissä. Matalan kynnyksen kerhotoiminta on ollut tärkeä osa nuorisopalveluiden toimintaa.

Vuoden 2019 Nuorisovaltuusto ei toteutunut toimintasäännön mukaisena jäsenmääränsä osalta. Se aloitti kuitenkin toimintansa pienemmällä kokoonpanolla helmikuussa. Nuorisovaltuusto kokoontui kerran kaudessa Nuorisotalolla. Vuoden 2019 tavoitteeksi Nuorisovaltuusto asetti nuorisovaltuustotoiminnan kehittämisen ja lisäjäsenien saamisen. Nuorisovaltuusto sai vuodelle 2019 budjetin, jolla se mm. järjesti Nuoriry:n koulutuksen nuorisovaltuuston jäsenille sekä lahjoitti osan budjetista yhteiskoulun ja nuorisotilan viihtyvyyden parantamiseen. Lisäksi Nuorisovaltuusto näkyi ympäristötalkoissa, lastenmessuilla, järjesti kahvituksen pähdeillalla sekä järjesti lasten Peuhis-tapahtuman yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa. Nuorisovaltuusto otti myös kantaa tekemällä ehdotuksen nuorisovaltuuston toimintaohjeen muuttamiseksi, ideoimalla MLL:n toimintaa sekä vaikutti Nuorisotalon pelikonsolin hankintaan.

Nuorten päihdekasvatus Selvä juttu -toimintaa jatkettiin moniammatillisen työryhmän kanssa. Vuoden alussa ryhmä virallistettiin ehkäisevän päihdetyön työryhmäksi ja ryhmään nimettiin edustajat kaupungin toimesta. Kaikille 6-luokkalaisille järjestettiin kolme oppituntia, joissa käsiteltiin päihteisiin liittyviä asioita. 7-8-luokkalaisille järjestettiin noppateatteri esitys, jossa päihdeasiaa käsiteltiin teatterin keinoin. Lisäksi syksyllä 2019 järjestettiin avoin päihdeluento.

Pajalla suoritettavat työtehtävät pysyivät ennallaan ja työväliteitä uusittiin ja päivitettiin ajan tasalle. Lisäksi pajan nuorten käyttöön hankittiin pajapyöriä, joilla nuoret voivat käydä esimerkiksi ruokailemassa palvelutalolla. Yhteistyötä TE-toimiston, Kelan, Sosiaalitoimen, paikallisten yritysten ja Karkkilan kaupungin eri

toimialojen kanssa jatkettiin. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa on merkittävää nuoren pajajaksoa ja jatkopolkua suunnitellussa.

Ruukinpajalla vuonna 2018 käynnistettyä starttipajatoimintaa jatkettiin vuoden 2019 ajan. Starttipaja on tarkoitettu 16-25 vuotiaille nuorille ja se on tukenut ja vahvistanut nuoren arjenhallinnan taitoja sekä itseluottamusta ja itsetuntemusta yksilövalmennuksen ja ryhmävalmennuksen avulla. Starttipaja huomioitiin myös hakissa Ruukinpajalle valtionavustusta. Nuoria starttipajalla oli vuoden 2019 aikana viisitoista. Vuosi 2019 on osoittanut sen, että starttipajalle on selkeä tarve.

Etsivää nuorisotyötä jatkettiin kahden etsivän nuorisotyöntekijän voimin. Ohjaamotoiminta jatkui Etsivän nuorisotyön tiloissa kirjaston yläkerrassa. Etsivä nuorisotyö osallistui keväällä Kino iglun elokuvanäytöksiin ohjaten Ruukinpajan ohella vapaaehtoisia nuoria. Lisäksi etsivä nuorisotyö järjesti mm. yritysvierailuja, retkiä, osallistui rekrytointitilaisuuksiin, ysiluokkien toisen asteen tutustumisvierailuihin, yläkoulun yhteishakuiltoihin, vanhemmille järjestettyyn keskustelutilaisuuteen sekä ohjasi liikuntaa kuntouttavan työtoiminnan nuorille.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut on järjestänyt liikuntapalveluja, tukenut kansalaistoimintaa, tarjonnut liikuntapaikkoja, sekä järjestänyt terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Lisäksi liikunnan avulla on edistetty tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä tuettu kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävää kehitystä. Toteuttaminen on tapahtunut eri toimialojen yhteistyönä, sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä.

Liikuntapalvelut on järjestänyt matalan kynnyksen liikuntaa huomioiden erityisryhmät, terveytensä kannalta vähän liikkuvat, ikäihmisten liikunta ja vertaisohjaajatoiminta sekä Karkkilan kaupungin henkilöstön liikunnan. Liikuntapalvelut on järjestänyt erilaisia liikuntaryhmiä sekä kannustanut omaehtoiseen liikkumiseen. Lisäksi liikuntapalvelut toteutti erilaisia tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Vertaisohjaajatoiminnan kehittämistä jatkettiin koko vuoden 2019 ajan. Vertaisohjaajia oli yhteensä 29 ja heidän vastuunaan oli toimia vertaisohjaajina kuntosaliryhmissä sekä sauvakävelyryhmässä. Vertaisohjaajat liikuttivat keskimäärin viikoittain yli 200 senioria palvelutalon kuntosalilla. Seniorikuntosalin vuorojen ilmoittautuminen uudistettiin elokuussa ja kaudelle 2019-2020 seniorikuntosalille ilmoittautui 273 senioria kuntosaliryhmiin. Lisäksi senioreita tuli syksyn varrella ryhmiin lisää. Vertaisohjaajille on järjestetty ideapäiviä, koulutuksia ja virkistyspäiviä. Lisäksi syksyllä 2019 juhlittiin palvelutalon avajaisia, jossa vertaisohjaajat olivat mukana esittelemässä toimintaa. Tilaisuudessa pyydettiin seniorikuntosalille nimiehdotuksia ja eniten nimiehdotuksia sai Kunto Kaari.

Liikuntapalveluilla käynnistyi vuoden 2019 alussa kaksi liikunnan hanketta. Toinen hankkeista kohdistui varhaiskasvatukseen liikunnallistamiseen, ja toinen hanke koski maahanmuuttajien kotouttamista liikunnan avulla. Lisäksi Karkkilan kaupungin henkilöstön liikuntamahdollisuuksia ja työpaikkaliikuntaa kehitettiin. Molemmissa hankkeissa keskeistä on ollut eri toimialojen yhteistyö; puuskutusta päivään hanke toteutettiin yhdessä varhaiskasvatuksen ja henkilöstöhallinnon kanssa ja yhdessä liikkuen hanke toteutettiin yhteistyössä maahanmuuttopalveluiden kanssa. Hankerahoitusten suositus oli tehdä poikkihallinnollista yhteistyötä eri toimialojen välillä.

2 INVESTOINTIOSA

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA					
MUSEON PERUSNÄYTTelyn UUDISTAMINEN, SUUNNITTELU					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-24 000	-24 000	-23 763	99	-237
Netto	-24 000	-24 000	-23 763	99	-237
RUUKINPAJAN KALUSTON UUSIMINEN JA PÄIVITTÄMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-19 180	-19 180	-18 386	96	-794
Netto	-19 180	-19 180	-18 386	96	-794

NUORTEN TYÖPAJATOIMINTAAN KALUSTON UUSINTA

Osa Ruukinpajan työkaluista on uusittu sekä nykyaikaistettu. Pajalla on koulutettu nuoria myös oppisopimuksella, jolloin työvälineiden on pitänyt olla ajan tasalla ja vastata koulutuksen tarpeita.

Ruukinpajan yhtenä tehtävänä on ollut Vuotinaisten alueen ruohonleikkuu. Ruukinpajalle on hankittu uusi päältä ajettava ruohonleikkuri edellisen käyttöiän umpeennuttua.

Lisäksi pajan käyttöön on hankittu pajapyöriä ja pyöräilykypäriä nuorten käyttöön.

SUOMEN VALIMOMUSEON PERUSNÄYTTelyn UUDISTAMINEN, SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Suomen Valimomuseon perusnäyttelyn uudistamisen suunnittelu ja toteutus käynnistettiin vuonna 2018. Uudistuksen tarkoituksena on ollut perusnäyttelyn päivittäminen ja tehdä yleisölle kiinnostavammaksi mm. uudistetun näyttelytekniikan sekä valaistuksen avulla. Lisäksi uudistus on kohdistunut näyttelyn esineistöön, valokuviiin sekä AV-tekniikkaan. Vuoden 2018 aikana laadittiin perusnäyttelyn suunnitelma, valaistussuunnitelma sekä hankittiin osa näyttelyssä tarvittavista led-valaisimista ja AV-tekniikasta. Perusnäyttelyn esineistön uudistamisen tarkoituksena on esitellä kävijöille historian lisäksi uudempaa valimotyötä ja -tekniikkaa sekä tuotteita. Vuoden 2018 aikana tilattiin Sla-tekniikalla valmistettu Mir-sukellusaluksen miehistöpallon pienoismalli. Sukelluspallon avulla kävijöille voidaan kertoa suomalaisen valimotekniikan ja teräsvalun huippuosaamisesta. Perusnäyttelyn suunnittelu ja toteutus jatkuivat vuonna 2019, jolloin hankittiin mm. lisää led-valaisimia, tehtiin videokuvauksia valimoissa perusnäyttelyn AV-esityksiä varten sekä suunniteltiin virtuaalisen valamiseen teknistä toteutusta. Lisäksi laadittiin ja toteutettiin käsikirjoituksia kosketusnäyttöjen sisältöä varten. Suomen Valimomuseon perusnäyttely valmistuu kesäkuussa 2020.

karkkila

högfors

